

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt IV. De peccato proprietatis, quod contingit in retentione occulta bonorum monasterii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

*Doctrina
in pensè
adverten-
da.*

Hujus dubii ea sit resolutio. Quod si præsumatur tunc tacita Prælati licentia fieri id posse, cessante verò hac præsumptione minime: licentia verò tacita præsumi non debet, eo ipso quod Prælati rem acceptam usuique proprio applicatam videat, taceatque; nam sæpe ad majora scandala vitanda Prælati tacent inviti. Quare non sufficit rem acceptam Prælati administrationi subjacere, sed ulterius requiritur, ut ipse rem illam Religioso applicaverit, ut patet ex Patribus, juribusque citatis: nam & duo hæc ad Prælatum spectare videntur. Alterum est applicare Religiosorum usibus monasterii bona: Alterum post hujusmodi applicationem, ea in aliorum usus, si opus fuerit, transferre. Quare non sufficit Prælati silentium, quod vocant permissivum, sed necessarium etiam requiritur approbativum, quod licentiæ tacitæ locum habet.

C A P V T IV.

De peccato proprietatis, quod contingit in retentione occulta bonorum monasterii.

*Quando
res mona-
sterii oc-
cultando
graviter
quis de-
linquat.*

Alius est proprietatis actus, occultare bona monasterii, etiam si illa ex Superiorum facultate alicui concessa fuerint: cum aliud sit aliquid inficere Prælati accipere, & occultè sive manifestè illud retinere. Aliud verò cum licentia nostris usibus applicatum occultare, hoc est quod quaerimus in præfenti.

In quare, ut certum status Religiosum aliquid occulto retinentem, ne sibi à Prælati auferatur, etiam si id præmissa Prælati tacita licentia accepit, graviter peccare, si tamen alio fine occulte, non erit mortale. Ita Bernard. Ser. 48. ad sororem de modo vivendi: Ergo si ancilla DEI (inqui) habet aliquid peculiare vel absconditum, quod à ceteris ancillis DEI ignoratur, furtum est: peccatum fortè est, quare quia omnia habet in communi cum ceteris ancillis DEI, & quasi proprium sibi aliud abscondit, hoc furtum est. Hac manifesta frater est. Hoc grande peccatum est, hoc est iter inferni. Et infra, ancilla DEI, qua semetipsam separat, aliquid quasi proprium abscondendo, consequens est, ut separatur à consortio civilis vita. Et in fine sermonis concludit: Tu Soror venerabilis, nihil celestis, nihil abscondas, nihil apud te absconditum reponas in abscondito, nihil retineas apud te, nihil remaneat absconditum. Hæc Bernardus.

Ponderanda etiam sunt Hieronymi verba in Regul. Monacharum Cap. 3. Hæc perpetuò in vestro monasterio observatio maneat, quod nulla omnino tangere, aut aliquatenus retinere audeat per horam censum, aut obolam, aut aliquid quantumcumque minimum. Ita censent omnes Canonistæ communiter in Cap. Cum ad Monasterium, de stat. mon. Et colligitur ex eodem Cap. & ex Cap. Monachi, eodem titulo & Cap. quanto de offic. Ordinar. Et amplectuntur Turrescremata, Panormitan. I. And. Archidiaconus, Sylvester, Gerson, Corduba, quos refert & sequitur Mendoza in quodlibet q. 8. concl. 4. quod expressè docuit Antoninus 3. parte, titulo 16. Cap. 1. §. 1. Qui omnes uno consensu faciunt Religiosum aliquid Prælati occultantem, ne sibi auferatur, proprietarium esse, etiam si illud antea cum ejus facultate

obtinuerit. Quare in Carthusianorum Constitutionibus, teste Navarro, cons. 71. de Regular. excommunicantur, qui occultandi animo, ultra valorem trium solidorum, quando non est quantitas unius argentei Hispani (scilicet ipso Navarro) retinuerit, donaverit &c.

Probatum primo, quia ut infra dicemus, qui non habet animum promptum, ad reddendum, id quod habet, peccat mortaliter. Ille autem qui Prælati occultat, ne res, quam usui habet, ab illo iterum auferatur, non est paratus, ut reddat: ergo Minor (præterquam quod ex se manifesta est, quia intentio occultandi Prælati, contraria est intentioni & promptitudini ad reddendum quod petit, illamque excludit) probatur. Quia in jure idem est nolle aliquid facere, & fraude ut ut id non fiat, unde testis qui fraude utitur, ne ad testimonium ferendum, quando tenetur, docetur, eodem modo peccat ac ille qui expressè testificari non vult. Quare qui fraude & occultatione utitur ne reddat Prælati id quod petit, eodem modo peccat ac ille qui expressè reddere non vult.

Secundo probatur conclusio, quia ut ex Conciliis, citatisque Canonibus colligitur, intentio illorum est, ut quicquid est in Monasterio, aliis rebus sit incorporatum, & Prælati subiaceat administrationi: ille autem qui aliquid Prælati occultat, id ab ejus administratione sejungit, & à corpore Communivari separatur. Sed advertendum est hanc Conclusionem, ut supra dixi intelligendam esse, quando subditus occultat aliquid Prælati, ea intentione ne ab illo auferatur. Unde qui sine fraude aliqua aliquid occultat, dummodo illud tempore visitationis manifestet, mortaliter non peccat.

Ex hac doctrina sequitur primo, quod si Religiosus aliquid ab uno Prælati accepit, ut usui habet, si alius succedat Prælati, vel ipse conventum mutet, tenetur illam non occultare sequenti Prælati, etiam si à primo licentiam obtinuit, ut occultè illam retineret. Hoc probatur prædictis rationibus; & in particulari affirmat Grassus prima parte suarum decisionum lib. tertio, Cap. 1, numer. 8. qui citat Antonium & Sylvestrum.

Hinc etiã patet, quare clavium usus semper fuerit à Patribus condemnatus. Quia scilicet ex illo sequitur sæpe Religiosos contra Paupertatis votum multa Prælati occultare. Quod autem clavium usum Patres derelicti sint, testis est Hieronymus in Regula Monacharum Cap. 4. de Paupertate; ubi inquit: Sic sic Apostolica farina proficit, peras & sacculos, neque marsupia ex latere pendeant, neque opus sit clavibus, ut jam ex ipsis monstratur exteriorum indicium, quod nihil habetur intrinsecum præter JESUM; quod nihil est clausum ejus, quod est deductum usibus omnium.

Dionysius etiam Carthusianus de reformatione Claustralium art. 14. & Hugo Victorinus, ut refert Gerson Alphabet. 22. littera R. clavium usum omnino prohibet; & Cassianus lib. 4. Cap. 15. tempora sua deplorat, eo quod inter Religiosos hic fuerit abusus propter avaritiam introductus. Clavium enim usus possessionis & domini indicium est. Unde jure civili statuitur possessionem alicujus domus accipienti, claves tradendas esse. Et Isate 22. in quo unius Pontificis depositio, & alterius assumptio describitur, per usum clavium potestas data designatur. Et in testamento novo claves Petri collatae, jurisdictionem

nem ejus, & dominium significant, ut communiter censent PP. inter quos videndum est Chryostomus, homilia 55. in Mattheum, & Gregor. Lib. 4. Epist. 52. Quamvis igitur potiori iure erunt damnandi, qui non solum intra Monasteria, libros aut aliam suppellectilem recludunt, sed etiam ne sibi per suos Praelatos auferantur, apud familiares, vel consanguineos deponunt?

Inferitur secundo Religiosum cum licentia aliquid habentem (puta habitum aut tunicam) si postea sibi non sit necessarium, teneri ad illud reddendum Praelato, vel in communi officina ponendum, ut Praelati administrationi subjaceat. Ita in Concilio Mediolanensi. Epist. 3. Constitutio. C. de Monialibus, statutum esse invenitur; praecipit enim, ut quicquid necessarium non fuerit, ad communes officinas reducat. Unde addit: Nulla sane apud se habeat, praeter eas quae ad quotidianum usum sunt necessariae. Hieronymus in Regula citata, capite secundo. Nihil proprium in Monasterio licet habere, certe non tunicam, nisi ex necessitate portatur, non caligam, neque aliud minimum quidquam. & Cap. tertio. Obtestor vos omnes & singulas coram DEO, ut aurum & argentum atque cito transiens pecunia nulla, cor vestrum seducat, ut niteatur, aliqua vestrum cum Anania & Sapphira mentiri Spiritui sancto, retinendo apud se aliud quantumcumque minimum temporale ultra ea, quae ex necessitate portantur, nec tamen hoc nisi de licentia Abbatis.

Augustinus etiam in Regula, & Benedictus, Cap. 55. idem, quod Concilium Mediolanense, praecipit, ut scilicet vestes non necessarias ad communia loca deferantur. Benedicti verba haec sunt: Accipientes nova vestimenta, vetera semper reddant in praesenti, reponenda in vestiario, id est, in loco communi. Et infra addit: Nam quod superfluum est, amputari debet; & quodcumque vetustum reddant, dum accipiunt nova. Et Divus Basilias in Regula brevior, interrogatio sexagesima nona praecipit, quod cellarius sine Oeconomo, quoties vestimentum novum Monachis praebet, vetus ab ipsis accipiat.

Quibus Regulis quamvis respectu aliorum Religiosorum, qui sub illis non militant, praecipit non contineatur, tamen in quantum vim voti paupertatis explicant, asserentes contra illud esse, aliquid non necessarium retinere, tenentur se omnes conformare. Idem etiam colligitur ex Antonino qui in 4. parte summa, titulo 14. Cap. 10. §. 5. refert Religiosum quendam post mortem alteri sibi amico apparuisse, illique crura igne concremata ostendisse, rationemque illius poenae reddidisse, quia veteres caligas sibi servaverat & in communi custodia non posuerat. Unde in nostra Religione magna cum distinctione cavetur, ut quicquid Religiosis necessarium non fuerit, communi tradant custodiae. Idemque in aliis reformatis Religionibus observari solet. Et in speciali de Carthusiensi refert Navarrus, consil. 75. de Regular. numer. 47. Et ratio hujus doctrinae est, quia quando Praelatus concedit aliquis rei licentiam, solum concedit illam pro tempore, quo fuerit necessaria. Unde & necessitate & usu cessante a Praelato data extinguitur facultas. Imo vero si Praelatus rem non necessariam conciperet, Religiosus non esset in conscientia tutus, ut in 4. parte dicitur.

Ex dictis ultimo colligitur, Religioso qui aliquid cum licentia habet, non sufficere Praelati concessionem, sed ultra hoc necessariam esse animi promptitudinem ad reddendum, hoc est, voluntatem & intentionem ad reddendum, quod habet, quotiescumque petium fuerit, ut a peccato excusetur.

Idem fieri potest, si Religiosus, absque Praelati licentia nuntium aliquem mittat, petens ab amico aliquam pecuniam illi nuntio dari, dummodo intentione supradicta id faciat, nempe non acceptandi, neque utendi ea sine Praelati licentia, potest enim tunc pecunia apud nuntium remanere quousque a Religioso obtenta a Praelato licentia petatur.

Notandum tamen est non licere in praedicto, casu, sine licentia Praelati praecipere nuntio, aut

egverint, in communes officinas reponat. Itemque animadvertenda doctrina.

Ita censent omnes citati Auctores, & addit Pet. Navarra de restitut. lib. 3. Cap. 1. num. 172. & Corduba in Regal. B. Francisci, Cap. 6. quest. 6. & 7. in fin. quod qui de Praelato conqueritur, vel murmurat, vel aliis modis nititur, ne sibi id quod habet, per Praelatum auferatur, non esse tutum in conscientia: tunc enim Praelatus non concedit talem rem, sed tantummodo ad majora incommoda vitanda, vel propter subditi proterviam, vel certe ad proprium damnam vitandum, illud permittit.

CAPVT V.

An Monachus possit sine proprietatis vitio disponere de re aliqua, independenter a Praelati voluntate.

Ita est annexum paupertatis voto, nihil sine Praelati facultate dispensare, ut merito dubitari possit, sine aliquis casus possibilis, in quo Religiosus aliquid recipiat, donec, aut apud se retineat sine Praelati consensu. In qua re videtur certum sine licentia Praelati posse Religiosum commendare suis familiaribus, aut amicis, ut pecunias aliquas deponant, vel quodlibet aliud pretio aestimabile apud aliquas personas, ut ab eis eas exigere possit, cum eis opus habuerit, dummodo Religiosus ejus sit intentionis, ut non lit illius pecuniae, vel rei dominium, neque usum sibi absque Praelati licentia applicare: sed tantum intendat illam habere commoditatem, ut obveniat facultate ex illo deposito sibi elemosynam pro suis necessitatibus accipiat. Hoc dictum in simili casu expresse decernitur in C. exiit §. ceterum, versic. ita tamen, de verb. signif. tenetque illud D. Bonavent. in sua Regula Cap. 4. prope finem, & in quaestionibus supra regulam quest. 25. & Corduba in Regal. B. Franc. quest. 8. & 9. Et ratione constat, quia in praedicto casu nullum dominium, neque jus Religiosus acquirit. Quare sine proprietatis vitio id fieri potest: Imo addit D. Bonavent. praedicto Cap. 4. id verum esse etiam si, qui illam pecuniam deponit, intendat se statim privare dominio talis pecuniae, & transferre illud in Religiosum, quia quamdiu ille non acceptat dominium, non potest dici Dominus, neque possessionem, neque jus circa talem pecuniam habere. Et sic manet dominium penes danrem, potestque de illa pecunia disponere, ac si noluisset se dominium illius abdicare.

Idem fieri potest, si Religiosus, absque Praelati licentia nuntium aliquem mittat, petens ab amico aliquam pecuniam illi nuntio dari, dummodo intentione supradicta id faciat, nempe non acceptandi, neque utendi ea sine Praelati licentia, potest enim tunc pecunia apud nuntium remanere quousque a Religioso obtenta a Praelato licentia petatur.

Notandum tamen est non licere in praedicto, casu, sine licentia Praelati praecipere nuntio, aut

Vid. nos. Antonij Directorium Regal. part. 2. Tract. 3. disp. 4. sect. 2.

Ref. ad usum concessas reponendas in communi officina esse a Religiosis, quando illi non amplius egverint, praecipit plures SS. PP. Regula.

Quod 1. part. 66. titulus. Cap. 3. num. 7. bin verbis praecipitur: Praeterea simul acceretur usu non

noncum Confli. 7. 1. de Regular. di animo, ultra quando non est in (resse ipso Na. dicemus, qui ad reddendum. Ille autem qui osui habet, ablat. us reddat: Ex se manifeste lato, contraria ad reddendum obarv. Quia in & fraude ut ut leuitur, nead teneret, dicitur i expresse teli- & oculacione peritur, eodem redde non quia ut ex Con- gitor, intentio nasterio, alit i subyacent ad- id Praelato oc- lejanqit, & d- ed adverte- prà dixi incul- calat aliqnd feratur. Unde tar, dummo- fletet, mortu- quod si Reli- am usi ha- ple Conven- iare sequenti obinuerit, ut tur praedictis Grassis pri- Cap. 5. no- Sylvestrum semper sic dicitur ex illo n- peratis Vo- re- autem clo- Pen- s est Hicco de Pauper in- sine propiit- re pendant, mstrator ex- inriuscam jus, quod est reformati- mus, ut riam usum. Cap. 15. Religiosos cod. clus. nini indi- fessionem ndos esse. Repositio, er usum in resti- didicbo- nem

IN IESU Spirit. II